המוכר את הספינה פרק חמישי בבא בתרא פו.

פירקן. כין מוכר כין לוקח והכניסן לרשותו דיש כאן הנאה ברשות לוקח יש כאן חיזוק. ואע"ג דאתכי בהך הכנסה לא קנה משום דלא פסק אהני לי פסק בתר הכי דקניא ליה רשותיה שמונחין בו הלכך פסק אחרי כן אע"פ שלא מדד קניא ליה רשותיה ואין יכול לחזור אפי' קודם מדידה דכשעת פיסוק קניא ליה רשותיה ואין כליו של מוכר מעכב עליו אלמא כלי לא חשיב רשותיה ומדידה נמי לא מעכבא דתנן [פד:] משך ולא מדד קנה דהוחיל ופסק דמיס על כולן מדידה גלוי מילתא בעלמא היא ולא דמי להיכא דלא מכר לו אלא כור אחד דאמרי' לקמן [ע"ב] (ו) מדידת הכור מעכבא ויכול לחזור בו אפילו בשאה אחרונה דהתם מעכבא מדידה דלא קניא רשותיה אלא מאי דזכין ליה: **מדד עד שלא פסק לא קנה.** ויכולין לחזור קודם שיפסקו אבל משיפסוק קנה. ואית דמפרשי פירקן והכניסן לתוך ביתו היינו משיכה והאי דקתני פסק עד שלא מדד אין שניהן יכולין לחזור מוקמי לה כשפסק קודם שפירקן וקני במשיכה שאחר פיסוק וטעות הוא בידם דא"כ היכי יליף מייה דכליו של מוכר לא מעכב קנייה דרשות לוקח דלמא הא דקנה לוקח ולא משום קניית רשותו הוא אלא משום משיכה: **ומדכליו של מוכר ברשות לוקח לא קנה.** מוכר כלומר שאין כליו של מוכר מעכב על רשות הלוקח לקנותן הלוקח כדקתני פירקן ופסק קנה דקנה רשות (ג) קודם מדידה ואע"פ שעדיין הפירות בתוך שקין של מוכר וכיון דאהני רשות לוקח לבטל כליו של מוכר ולהוציאן מרשות מוכר כל שכן וכל שכן כליו דלוקח נמי ברשות מוכר יבטל הרשות את הכלי של לוקח שלא להוציאן מחזקת המוכר שמוחזק בהן עד עתה: **כשפסקן.** האי פירקן היינו שפירקן לשפסקן מן השקין לקרקע ביתו של לוקח דליכא כליו דמוכר והלכך קניא ליה לוקח רשותו: **איקפד רבא.** דאיהו אמר האי ת"ש: **פירקן קתני.** דמשמע כמות שהיו מונחין החבילות כן פירקן: **כמאהכלי דמומי.** חבילות שומיס דליכא שקין. שהוגחו ברשות לוקח וקני ליה רשותו מיד כשקיבל עליו מוכר למכרן לו דקתני בברייתא לעיל [פה:]: **לא סמכא דעסיה.** דמי יימר שיתקייס המכר שמא המוכר יעלה בדמיהן והלוקח יחזל בדמיהן שהרי אין דמיהן קלוניו: **הפס דאמר ליה.** מוכר זיל קני אני רוצה שיקנה לך כלין דכמאן דמוגיל ליה מקום הנחת כליו דמי כי קמיבעיא לן סמא: **תנן הפס.** בפ"ק דקדושין: **שיש לזן אחריות.** שקיימין לעולם: **כיכסף.** בממון מעות: **כשער.** אם כתב לו שדי מכורה לך או נתונה לך ומסר לו את השטר: **ובחזקה.** נעל וגדר ופרק כל שהוא. והתם [קידושין כו.] יליף טעמא מקראי: **ושאין לפס אחריות. מטלטלי: במשיכה.** שמושכן לרשותו או לרשות שיש לו חלק בו כגון שימטא ואחר השותפין. וכל שכן בהגבהה דהגבה קונה בכל מקום **ובכל דבר דמשהגביהה** הניחה ברשותו אפי' בלא משיכה. כן נראה לי: **להא שמעתא.** דלקמיה האי לא שנו: **שאין דרכן להגביה.** שבכדיין: **שדרכן להגביה.** דברים קלים: **הגונב כיס כשפא.** והוליאו לרשות הרבים: **חייב.** דמשלומין דליכא הכא שתי רשויות ביחד: **שכבר נתחייב בגניבה.** משעת הגבהה דהגבהה בכל מקום קונה ומיסור שבת ליכא דהגבהה ליכא ולא קני ליה אלא בשיטוי רשות שימשכנה לרשותו: **פטור.** מן המשלומין דקס ליה בדברה מייה וכתיב כדי רשעתו (דברים כה) משום רשעה אחת אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום שתי רשעיות [מכות ד:]: **שהרי איסור שבת וחיוב גניבה באין כאחד.** דבשעת הוצאת חוץ קנייה ונתחייב בסקילה. וכתוספות בפרק אלו נערות [לא:] פרכינן דמשמיה דליכא אי לרשות הרבים איסור שבת איכא איסור גניבה ליכא ומוקמינן לה כשלירף ידו למטה מג' וקבלה וידו של אדם חשובה לו כד' על ד' וקניא ליה ולא בטלה לגבי דה"ל לגבי קנייה ויש כאן [איסור] שבת וגניבה באין כאחד והך קנייה לאו משום הגבהה היא אלא משיכה לאוך ידו שהרי ידו סמוכה בתוך ג' לקרקע. ואית דמוקי ליה התם בלידי רשות הרבים דלענין גניבה מיקרא קני ולענין שבת הוי רשות הרבים כדרי אליעזר: **והא כיס דבר הגבהה הוא.** ואפילו הכי אי לאו משום איסור שבת הוה קני ליה במשיכה כגון אם היה מגרר ויוצא בחול: **אמר ליה במיתנא.** כך השיבו חכמים. וקבור רב אלא דכיס קטן הוא ואמה על מידון זה ואמר ליה אנא נמי מיתנא קאמינא לך דאע"ג דאיכא ביה מיתנא דרבו להגביהו הוא: **א"ל דמזי למיתנא קאמינא לך.** כיס גדול מאד [כך שיטת הגמרא נכונה וכך מצאתי הגהת רבינו זקני מ"כ]: **או עד שיוציאנה.** היינו משיכה: **אלמא מידי דבר הגבהה.** דבר קל: **לצדדין קתני.** עד שיגביהנה אם דבר קל הוא או עד שיוציאנה אם דבר כבד הוא. ולפי ענייות דעתי נראה לי דהוה מצי למרוצי הכא במידי דבר משיכה עסקינן הלכך אי בעי בהגבהה ליקני להגבהה עדיפא ממשיכה וקונה בכל דבר ואי בעי במשיכה ליקני דהא אורחיה במשיכה אלא דיתיה (ו) טפי לאורויי דין מרוייהו דמידי דבר הגבהה בהגבהה ולא במשיכה ומידי דבר משיכה אפי' במשיכה וכן נראים הדברים דהא בפ"ק דקידושין (דף כה:) תנן אמר רבי מאיר בהמה גסה במסירה והדקה בהגבהה ולא במסירה ומשיכה ואמרי ליה רבנן בהמה דקה נקנית במשיכה כלומר אף במשיכה ובגמרא [שם] אמרי רבנן אחרים זו וזו במשיכה ואמר להו רבי שמעון זו וזו בהגבהה אלמא הגבהה עדיפא ממשיכה דהא אפילו [גסה] לרבי שמעון בהגבהה ולא במשיכה דמפרש התם:

ומדכליו של מוכר ברשות לוקח **לא** קנה בו'. ואע"ת מנא ליה דמתורת רשותו קנה דלמא מתורת משיכה קנה דהא משיכה מועלת בכליו של מוכר כדמפרש לעיל וי"ל דהכא דייק דמתורת רשותו קנה כדפירש לעיל בקונטרס דפירקן והכניסן לתוך ביתו משמע בין מוכר בין לוקח ואע"ת בלא פירקן נמי כיון שהכניסן ליקני דליבטל אגב רשות לוקח ותור"י דדוקא כלי הוא דבטיל אגב הרשות אבל בהמה לא:

אבל דברים שדרכן בהגבהה **אין נקנים אלא בהגבהה.** והא דפריך כמי שמת (לקמן דף קנא.) גבי מלוגא דשטרי והא לא משך ודוחק לומר שהיה כל כך הרבה שטרות שלא היה דרכן להגביה אלא לאו דוקא נקט משך אלא כלומר והא לא הגביה: **והא** בים דבר הגבהה הוא כו'. לא פריך להאי ליטנא דמשני ברים אלו נערות (כתובות דף לא:) כשליף ידו למטה מג' וקבלה דלא קנה מטעם משיכה אלא מטעם אחר וידו כחברו אלא להאי ליטנא דהתם דקני משום משיכה פריך וא"ת והיכי ס"ד דמייתי ברים דבר הגבהה הוא א"כ היכי מיחייב לענין שבת הא אין דרך הוצאה בכך כדדייק ברים אלו נערות (שם) אי בזוטרי אין דרך הוצאה בכך אלא במילגי ויש לומר דיש דברים שדרך הוצאה בכך לענין שבת ואפי' הכי לענין קנין אין נקנין אלא בהגבהה שדרכן להגביה אי נמי כמגרר דרך ממחרת דהוי דרך הוצאה אי נמי הוה ליה למימר וליטעמיך: **לצדדין** קתני. תימה לרשב"ל אמאי לא מוקי לה בכלים שאין דרכן להגביה שגם הן נקנין בהגבהה כדמשמע לעיל דאוקמינן במידי דבעי מיתנא וקתני הגונב כיס בשבת חייב שכבר נתחייב בגניבה דהיינו בהגבהה: **מטו**

רבינו גרשום

אבל פירקן. המשואות הלוקח ברה"ר והכניסן בביתו שמשך החבואה עצמה לרשותו אם פסק קודם ושוב הכנים ועדיין לא מדד אין שניהן יכולין לחזור האיל וקצץ ושוב הכנים. אבל מדד קודם והכנים ועדיין לא פסק שניהן יכולין לחזור: מדכליו דמוכר ברשות לוקח לא קנה מוכר. דהיכא דפירקן והכנים דעדיין הן בתוך כליו בתוך שקו של מוכר. ואם"ה כיון דפסק אע"ג דלא מדד אז אין מועיל לו כלום שעדיין הן בו שיהא יכול לחזור בו אלמא אין שניהן יכולין לחזור: כליו דלוקח. בעלמא ברשות מוכר נמי לא קנה לוקח: אמר רב נחמן בר יצחק. לעולם כליו דמוכר ברשות לוקח קנה מוכר דכליו דלוקח ברשות מוכר קנה [לוקח] והכא ליכא כליו של מוכר לפי ששפכן לפירות מן החמור לארץ והכניסן הלוקח בכלי שלו להכי אין יכול לחזור בו: אקפד רבא אדברי רב נחמן והא פירקן והכניסן קתני. דמשמע החבנים המשואות כמו שהן בכליו של מוכר: אלא אמר מר בר רב אשי. אנא מתרץ לך פירקן ובלא שפכן ואפי' הכי ליכא כליו של מוכר דמאי פירות הללו במסובלי דתומי. חבילות של שומין שנושאין אותן על גבי החמור בלא כלי: מכדי פירקן קתני. דמשך הפירות עצמן מאי שנא דפסק קנה מאי שנא דמדד ולא פסק לא קנה: פסק סמכא דעתיה. דמוכר ומקבץ לו דאומר לו זיל קני: כי קמבעיא לן שאין דרכו להגביה דנקנין במשיכה: בשכח חייב. לשלם שבכר נתחייב בגניבה משעת הוצאה דקנייה ואיסור שבת לא הוי עד דמצאה לדה"ר: היה מגרר. בארץ ויוצא וכך הוציאן פטור מתשלומין שאיסור שבת וגניבה באין כאחת וקם ליה בדיבה מינה: והא כיס דבר הגבהה הוא. ואמאי קאמר איסור [שבת ואיסור] גניבה באין כאחת דהא לא אגבהיה עדיין כשהתיא: אמר ליה במיתנא. כלומר בההוא כיס כגון ארנקי גדולה יש רצועה בתוכה ונהגין שנוררין אותו באותה רצועה: אמר ליה רב אדא אנא נמי במיתנא קאמינא. ההוא כיס דיש לו מיתנא אמאי כשנוררו לדה"ר באותו מיתנא אמאי הוי איסור גניבה והא יכול להגביהו הדרכן של רוב בני אדם להגביה כיסן יותר מאותן שנוררין: א"ל אביי. האי דקאמרי לך מיתנא לא בכל כיס קטן שיש לו מיתנא אמינא. לא דצריך מיתנא. שהיה כיס כמו שק גדול שאין אדם יכול להגביהו אלא קושרן בחבל או

עין משפט נר מצוה

צג א מיי' פ"ד מהל' מכירה הל' יג סמג עשין פג טוש"ע ח"מ סי' ר' סעיף ז:
צד ב ג מיי' שם הל' ח ט טוש"ע שם סעיף ב:
צה ד מיי' שם פ"ה הלכה ג סמג שם טוש"ע ח"מ סי' קל סעיף ח:
צו ה ו מיי' שם פ"ג הלכה ח ז ד סמג שם טוש"ע ח"מ סי' קלח סעיף ח:
צז ז ח מיי' פ"ג מהל' גניבה הל' ג טוש"ע ח"מ סי' שמ:

מסורת הש"ס

(ו) נירס: הערוך ערך מסבלין במסובלי דתומי פי' מחרוזות של שומין שאין נוהגין בכלין. (ב) [לעיל פו:]. (ג) קידושין דף כו. לעיל דף נח. לקמן קג:. (ד) שבת דף לא: כתובות דף לא. מנחות דף כ"ח. [תוספתא כ"ק פ"ט].

הגהות הב"ח

(א) רש"ם ד"ה פירקן וכו' לקמן דמרידת כל הכור מעכבא: (ב) ד"ה ומדכליו וכו' דקנה רשות לוקח קודם מדידה: (ג) ד"ה לצדדין וכו' דעמא ליה טפי:

מוסף רש"י

פסק כו' אין שניהן יכולין לחזור בהן. דלפ"ג דלא מדד כיון דפסק קניא ליה רשותו כמשיכה (ע"ז עב.). מדד כו' שניהן יכולין לחזור בהן. כל זמן שלא פסק, דמדידה לא מהניא מידי ורשותו לא קניא עד דיפסוק (שם). כליו של אדם. של לוקח, קונה לו. אם פסק דמים (לעיל פה:). נכסים שיש להן אחריות. היינו קרקעות, שאחריות כל אדם שלוה והעולה מחבירו עליהן, לפי שקרקעין ושומרין לסיקן נמסרין עליהן (קידושין כו.). ובחזקה. רפק ביה פירותא לו דיש אחריות לו נעל לו פרק כל שהוא (שם). הגונב כיס בשבת. הגביהו ברשות הנבלים והוציאו לרשות הרבים (כתובות לא.) שהגביהו וקנאו בהגבה (סנהדרין עב.). חייב. לתחיר ולמ"ג שהוציאו אחר כך לרה"ר ונתחייב בהוצאתו מיתה (שם) מיב בתשלומין אע"פ שנתן בנפשו (שבת צא.). שכבר נתחייב בגניבה. לשלם, דהגבה קונה בכל מקום וקמה לה ברשותיה לף להתחייב באונסים (כתובות לא.) בשעה שהגביה כיס בכית הנבלים (שבת צא.). קודם שיבא לידי איסור שבת. וכשבא מיב מיתה הוא לאחר מכן אינו נפטר מן התשלומין (סנהדרין עב.). היה מגרר ויוצא. אלא הגביהו ברשות הנבלים ולא קנאו אלא בהוצאה מרשות הנבלים (כתובות לא.) אלא בהוצאה מבית הנבלים (שבת צא.) אלא הגביהו ולא קנאו בתוך הבית אבל בשעה שהוציאו לרה"ר קנאו בשעה שהוציאו מרשות הנבלים ולירקן ידו למטה משלשה וקבלה בידו, דידו חשובה לו כתרנגה על תרנגה יכבי הוא לו כתרנו ותפ"ש שאין כאן הגבה, וכבי מוקי לה בתוספתא (כתובות עב.). פטור. מתשלומין, שהרי איסור שבת פטר, ובתוספתא פרק לו דתפקיה לרה"ר איסור גניבה ליכא, דהה"ד לאו מקום קנייה היא, ומוקי לה בלידי הה"ר, לו נמי שלירף ידו למטה מג' וקבלה (שבת צא.).

(ו) נראה דל"ל אע"ג דלא מדד שפדיין הן כי אין מועיל לו כלום שיכול לחזור בו.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com